

Názov projektu: Územný plán obce Vydrany

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE V Y D R A N Y

PRIESKUMY A ROZBORY

ČASŤ: KRAJINNOEKOLOGICKÝ PLÁN

Obstarávateľ:
Obec Vydrany

Spracovateľ:
ÚPn s.r.o.

Základné údaje

Názov dokumentácie

Územný plán obce Vydrany – Prieskumy a rozborý – Krajinnoeekologický plán

Obstarávateľ dokumentácie

Obec Vydrany

930 16 Vydrany 71

prostredníctvom odborne spôsobilej osoby podľa § 2 a/ Zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

Ing. arch. Miroslava Valková (registračné číslo: 010).

Spracovateľ dokumentácie

ÚPn s.r.o.

Drotárska cesta 37, 811 02 Bratislava

zodpovedný riešiteľ: Ing. arch. Monika Dudášová (registračné číslo 0734 AA 0230)

a kolektív.

Krajinnoeekologický plán spracovala

Ing. Katarína Staníková.

OBSAH

A. TEXTOVÁ ČASŤ:

1. Vymedzenie riešeného územia

2. Dostupné podklady o území

3. Krajinnoeekologická analýzy

3.1. Abiotické zložky

Reliéf

Pôda

Klíma

3.2. Súčasná krajinná štruktúra

3.3. Ochrana krajiny a významné krajinnárske a ekologické štruktúry

3.4. Stresové javy a zdroje

4. Syntézy

5. Klasifikácia

6. Hodnotenie

7. Návrhy

7. 1. Návrhy ochrany prírody a krajiny

7. 2. Návrh prvkov MÚSES

7.3. Návrhy ekostabilizačných opatrení

8. Záver.

B. GRAFICKÁ ČASŤ:

Súčasná krajinná štruktúra

Návrh MÚSES.

A. TEXTOVÁ ČASŤ

1. Vymedzenie riešeného územia

Naším riešeným územím je obec Vydrany. Obec sa nachádza v okrese Dunajská Streda v Trnavskom kraji. Podľa fyto geografického členenia Slovenska územie patrí do oblasti panónskej flóry (Pannonicum) obvodu eupanónskej xerotermej flóry (Eupannonicum) časti Podunajská nížina.

Podľa geomorfologického členenia územia územie obce je súčasťou Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina a celku Podunajská rovina. Z častí Podunajskej roviny do riešeného územia zasahuje Potônska mokraď (vypĺňa strednú polovicu k. ú. obce).

2. Dostupné podklady o území

K spracovaniu krajinnoekologického plánu sme použili doteraz spracované podklady:

- Návrh územného plánu VÚC Trnavského kraja, AUREX, 1998
- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Ministerstvo ŽP SR, 2002
- Regionálny ÚSES okresu Dunajská Streda, Ústav krajinej ekológie, 1994
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany, 2007.

3. Krajinnoekologická analýza

3.1. Abiotické zložky

Reliéf

- formy reliéfu
- sklony reliéfu
- expozícia voči svetovým stranám.

Územie je z hľadiska reliéfu na:

- rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie so svahovitosťou $0^{\circ} - 1^{\circ}$ a $1^{\circ} - 3^{\circ}$

Expozícia voči svetovým stranám:

- rovina bez orientácie k svetovým stranám.

Pôdy – povrch územia kryjú fluvizeme, čiernice, organozeme a čiernozeme. Pôdne typy a pôdne druhy a pôdotvorný substrát ako aj sklonitosť reliéfu je možné vyčítať z bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ):

- 0001001 - fluvizeme typické, karbonátové, ľahké v celom profile, vysychavé
- 0002002 - fluvizeme typické, karbonátové, stredne ťažké
- 0003003 - fluvizeme typické, karbonátové, ťažké
- 0012003 - fluvizeme glejové, ťažké
- 0014062 - fluvizeme stredne ťažké až ľahké, plytké
- 0017002 - černozeme čiernicové, prevažne karbonátové, stredne ťažké
- 0019002 - čiernice typické, prevažne karbonátové, stredne ťažké až ľahké s priaznivým vodným režimom
- 0018003 - černozeme čiernicové, prevažne karbonátové, ťažké
- 0020003 - čiernice typické, prevažne karbonátové, ťažké
- 0036002 - černozeme typické, karbonátové na karbonátových aluviálnych sedimentoch, stredne ťažké
- 0026002 - čiernice glejové, stredne ťažké, karbonátové aj nekarbonátové
- 0027003 - čiernice glejové, ťažké, karbonátové aj nekarbonátové
- 0095002 - organozeme (rašelinové pôdy).

Klíma – riešené územie patrí do klimatického regiónu veľmi teplého, veľmi suchého, nížinného s priemernou teplotou za vegetačné obdobie 16° – 17°

3.2. Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ)

Lesná vegetácia – hranica lesa je vyznačená v mape súčasnej krajinskej štruktúry, v riešenom území sa nachádzajú iba lesy hospodárske. Lesné pozemky sa nachádza na ploche 46,2896ha. Lesy sú obhospodarované LZ Dunajská Streda. Lesné porasty sa nachádzajú hlavne pri vodnom toku Malého Dunaja a v Margitinom háji. Lesné porasty patria do skupiny lužných lesov s prevládajúcimi drevinami topoľ, jaseň, brest, dub, vrbá. Lesné pozemky sú vo vlastníctve štátu a súkromníkov.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV) – tvorí iba menšie plochy pri vodných tokoch (Malom Dunaji, Klátovskom ramene a kanáloch). Malý výskyt je v poľnohospodársky využívannej krajine, kde NDV je tvorená náletmi topoľa a agátu. Pásky zelene sa nachádzajú aj ako sprievodná zeleň komunikácií, kde tiež prevládajú dreviny ako topoľ, jaseň, brest a agát. Pri Malom Dunaji sa nachádzajú dreviny – topoľ, vrbá, agát, jaseň a krovitý podrast.

Trvalé trávne porasty (TTP) – sa nachádzajú pri toku Malého Dunaja, medzi lesnými porastmi a na plochách podmáčaných. TTP sa nachádza na výmere 87,5605ha.

Orná pôda – sa nachádza na najväčšej výmere. Nachádza sa na ploche 1305,4646ha, čo predstavuje 81,4% výmery celého katastrálneho územia.

Závlahy sa nachádzajú severne a severovýchodne od obce až po Klátovský kanál, kde sú kombinované aj s odvodneniami. Menšia plocha závlah sa nachádza aj pri Malom Dunaji.

Trvalé kultúry – v riešenom území sa nachádzajú iba vinice. Vinice sa nachádzajú iba na malých výmerách pri rodinných domoch a zaberajú plochu 0,0504ha.

Plochy súkromných záhrad prechádzajú z intravilánu do extravilánu, kde sú obhospodarované ako zeleninové záhrady, vinice a ovocné sady. Plocha záhrad je 34,3669ha.

Vodné toky – v riešenom území sa nachádza Malý Dunaj a Klátovský kanál a Klátovské rameno ako vodná plocha. Celková výmera vodných plôch je v riešenom území 24,4253ha. Celé riešené územie patrí do CHVO Žitný ostrov.

Sídelné a technické prvky (antropogénne prvky)

CHLÚ ani dobývacie priestory sa v riešenom území nenachádzajú.

Priemyselné objekty v intraviláne obce sú:

- PD Veľké Blahovo (časť areálu) – rastlinná a živočíšna výroba
- LOPAT, KOVOTECH - zámočnícka výroba (motyky, lopaty, brány, kovárske výrobky)
- STAVOP s.r.o. - stavebná firma, výroba zámkovej dlažby, žumpy, vodomery pre RD, oplotená z betónu a zámkovej dlažby
- FOOTPOINT s.r.o. - mraziarne všetkého druhu.

Dopravné objekty a línie – okrajom obce prechádza cesta II/572 Dunajská Streda – Bratislava. Ostatné komunikácie sú miestne. Železničná trasa – nie je.

Živočíšna výroba sa v riešenom území nachádza v týchto hospodárskych dvoroch:

- p. Mark (pri PD Veľké Blahovo) chová 50-60 ks prasiat
- PD Veľké Blahovo: 500ks hovädzí dobytok, 1500 ks ošípané.

Obytné, administratívne a priemyselné budovy a plochy – zastavaná plocha tvorí v riešenom území obce Vydrany 93,4462ha.

Úhrnný prehľad pozemkov podľa druhu z evidencie obce Vydrany k 9.11.2009:

<i>Orná pôda</i>	<i>1305,4646</i>
<i>Vinice</i>	<i>0,0504</i>
<i>Trvalé trávne porasty</i>	<i>87,5605</i>
<i>Záhrady</i>	<i>34,3669</i>

Lesné pozemky	46,2896
Vodné plochy	24,4253
Zastavané plochy	93,4971
Ostatné plochy	13,2547
Spolu	1604,9091

Celé riešené územie má výmeru 1604,9091 ha, z čoho 1427,4424ha tvorí poľnohospodárska pôda, čo predstavuje 88,96%. Z týchto údajov vyplýva, že sa jedná o územie využívané hlavne na poľnohospodárske účely. V zastavanom území obce sa nachádza 135,1521ha, mimo zastavané územie 1469,7570ha.

Sídlná vegetácia

V riešenom území sa nachádza 1 cintorín, ktorý sa nachádza na kraji obce – s výsadbou drevín pagaštan, smrek, tuja, borovice. Väčšie parkové úpravy v obci sa nenachádzajú. Menšie plochy verejnej zelene sa nachádzajú pri občianskej vybavenosti. Nachádzajú sa tu dreviny ako pagaštan, javor, lipa, tuja, breza, smrek, čerešňa, jaseň, platan. Do okrajových častí obce preniká do výsadiieb agát biely.

Rekreačno – oddychové, športové a kultúrno – historické objekty

Plocha futbalového ihriska je zatravnená okolo areálu sú výsadby topoľa, orechu, sliviek a náletového agátu.

Historické objekty – sú popísané v samostatnej textovej časti územného plánu obce.

3.3. Ochrana krajiny a významné krajinárske a ekologické štruktúry

V riešenom území sa nachádzajú vyhlásené chránené územia podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002:

- NPR Klátovské rameno – národná prírodná rezervácia, vyhlásená v roku 1993 na výmere 306,44ha (v riešenom území sa nachádza časť). Predmet ochrany: Geomorfologicky, biologicky a krajinársky mimoriadne cenný priestor so zachovalými spoločenstvami vodnej vegetácie a komplexmi typických lužných lesov. Výskyt vzácných a chránených druhov rastlín a živočíchov. Zóna ticha uprostred poľnohospodárskej krajiny Podunajskej nížiny. V k.ú. Vydrany platí 3., 4. a 5. stupeň ochrany. Súčasťou NPR je aj CHÚEV SKUEV 0075 Klátovské rameno.
- CHÚEV SKUEV 0082 Margitín háj – chránené územie európskeho významu, v riešenom území sa nachádza na p. č. 1288 a 1379, platí tu 2. stupeň ochrany. Výmera chráneného územia je 22,09ha, dôvod ochrany – lužné dubovo – brestovo – jaseňové lesy a výskyt chránených druhov (býčko a čík európsky).

Návrhy na ochranu:

- CHVÚ Veľkoblahovské rybníky – SKCHVU034 chránené vtáčie územie, nachádza sa na katastrálnom území Dolná Potôň a Veľké Blahovo na výmere 91,34ha. Nachádza sa mimo riešené územie, ale je súčasťou kostry ÚSES.
- CHA Veľkoblahovský rybník – chránený areál, súčasť CHVÚ. Nachádza sa mimo riešené územie.
- Vodný tok Malého Dunaja s príľahlými porastmi bude v 2. etape spracovania zaradený do zoznamu chránených území Natura 2000.

Priemet RÚSES okresu Dunajská Streda do riešeného územia (číslovanie je prevzaté z VUC Trnavského kraja):

- biokoridor nadregionálneho významu **nBK7** tok rieky Malý Dunaj s jeho okolím a Klátovké ramena
- biokoridor regionálneho významu **rBK17** Klátovský kanál.

Prírodné zdroje:

- celé riešené územie zasahuje do chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov
- pôdy najlepších 4 BPEJ sa nachádzajú na väčšine riešeného územia
- lesy ochranné sa v riešenom území nenachádzajú.

Pamiatkový fond je popísaný v samostatnej textovej časti územného plánu obce.

Ekologicky významné segmenty:

- vodné toky
- vodné plochy
- plochy lesných porastov
- plochy verejnej zelene a NDV v zastavanom území
- všetky plochy nelesnej drevinovej vegetácie v časti intenzívne využívané na poľnohospodárske účely.

Genofondové lokality fauny a flóry:**Malý Dunaj**

Bohatý systém meandrov so zachovalými spoločenstvami pôvodných lužných lesov. V alúviu sú to najvlhkejšie partie lužných lesov (Saliceto-Populetum), ktoré lemujú brehové priestory. V stromovej vrstve sú zastúpené hlavne vrba biela a topoľ biely. Toto spoločenstvo vo vyšších úrovniach prechádza do spoločenstva jaseňových topolín (topoľ biely a jaseň štíhly) a v menšej miere topoľa

čierneho. Na suchších miestach sú vytvorené spoločenstvá brestových jasenín. Nachádza sa na hranici riešeného územia.

Veľkoblahovské rybníky

Lokalita sťahovavých druhov vtákov hrdzavky potápavej, kačice chriplavej a bučička močiarného. Nachádza sa v dotyku s riešeným územím.

Klátovské rameno

Geomorfologicky, biologicky a krajinársky mimoriadne cenný priestor so zachovalými spoločenstvami vodnej vegetácie a komplexmi typických lužných lesov. Výskyt vzácných a chránených druhov rastlín a živočíchov.

Konopisko

Lesné porasty pri Klátovskom kanáli, zvyšky lesných porastov.

3.4. Stresové javy a zdroje

Prírodné stresové javy:

- pôdy ohrozené veternou eróziou, sú to hlavne pôdy ľahké a vysychavé.

Sekundárne stresové javy:

Miestne zdroje znečistenia ovzdušia – obec je plynofikovaná, veľké ani stredné zdroje znečistenia ovzdušia sa v obci nenachádzajú. Sezónne po zbere plodín pracuje v areáli PD sušička, ktorá je zdrojom znečistenia ovzdušia.

Živočíšna výroba sa v riešenom území nachádza v týchto hospodárskych dvoroch:

- p. Mark (pri PD Veľké Blahovo) chová 50-60 ks prasiat (10,5m OP – v rámci areálu)
- chov koní 15ks (11m OP – v rámci areálu) na konci obce, mimo obytné zóny
- PD Veľké Blahovo: 500 ks hovädzí dobytok, 1500 ks ošípané.

Podľa počtu hospodárskych zvierat bolo stanovené hygienické ochranné pásmo pre PD Veľké Blahovo na 340m od objektov so živočíšnou výrobou (podľa Zásady chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a extraviláne obcí SR, vydalo MP a výživy SR). Je zakreslené v mape Stresových faktorov.

Hospodársky dvor Veľké Blahovo patrí podľa počtu chovaných zvierat medzi stredné zdroje znečistenia ovzdušia.

Územie zasiahnuté hlukom – hluk z dopravy je hlavne v časti prechodu komunikácie č. 572 cez riešené územie – hluk nezasahuje zastavané územie obce.

Odpady:

Komunálny odpad je odvážaný na skládku Dolný Bar, ASA s.r.o. Využívajú sa 110 l KUKA nádoby, 1100 l, 5x 7m³ kontajnery (rozmiestnené na cintoríne - 3x, obecnom úrade - 2x). Separuje sa sklo, PET fľaše, papier a 2x ročne akumulátory, chladničky (odvoz zabezpečuje firma zo Senice). V obci sa nachádza stará skládka TKO (1994-1998). Odpady rieši VZN č. 3/2009 o nakladaní s odpadmi.

Znečistenie podzemných a povrchových vôd:

Kanalizácia v obci nie je vybudovaná – obec práve odkupuje projekty a chce začať s prípravou. Kanalizácia bude nasmerovaná do ČOV Dunajská Streda (cez Veľké Blahovo do Kútnikov, kde je umiestnená ČOV).

Z hľadiska kvality vody Malý Dunaj patrí do 4. triedy znečistenia (silne znečistená). Z hľadiska mikrobiologických, biologických ukazovateľov, nutrientov a kyslíkového režimu Malý Dunaj patrí do 3. triedy (znečistená), a z hľadiska základných fyzicko-chemických ukazovateľov dokonca do 2. triedy (čistá).

Koridory inžinierskych sietí – riešeným územím prechádzajú trasy VN, sú zakreslené v mape stresových faktorov. Plynovod – regulačná stanica je pri PD, vysokotlakové rozvody neprechádzajú cez riešené územie.

4. Syntézy

Obsahom syntézy je tvorba, klasifikácia a charakteristika homogénnych priestorových areálov s približne rovnakými vlastnosťami. Výsledkom je vytvorenie ekologických komplexov:

- abiotických
- súčasnej krajinnej štruktúry
- pozitívnych prvkov
- stresových faktorov.

Čiastočnou syntézou abiotických komplexov sú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ), ktoré rozdeľujú územie na homogénne priestorové areály s rovnakou klímou, pôdnou jednotkou, svahovitosťou a expozíciou, skeletnosťou, hĺbkou a zrnitosťou pôdy.

Syntéza súčasnej krajinnej štruktúry a syntéza abiotických komplexov je vyjadrená v mape súčasnej krajinnej štruktúry. Abiokomplexy vyjadrené v BPEJ sú iba na poľnohospodárskej pôde. Syntézy stresových faktorov sú vyjadrené v mape stresových faktorov.

5. Klasifikácia

Klasifikácia územia je vypracovaná na základe poznania územia SKŠ, pozitívnych aj negatívnych faktorov a iných abiotických faktorov. Výsledná klasifikácia začleňuje územie do stupňov ekologickej stability krajiny riešeného územia.

Ekologická stabilita územia sa určuje viacerými klasifikáciami, najbežnejší spôsob je podľa súčasnej vegetácie. Podľa tejto klasifikácie môžeme územie rozdeliť na:

- 0 - plochy ekologicke výrazne nestabilné, bez prirodzených ekologických väzieb
- 1 - plochy ekologicke veľmi málo stabilné
- 2 - plochy ekologicke málo stabilné
- 3 - plochy ekologicke stredne stabilné
- 4 - plochy ekologicke veľmi stabilné
- 5 - plochy ekologicke najstabilnejšie.

Do plôch výrazne nestabilných sme zaradili plochy zastavané, a hlavne väčšie plochy bez vegetácie napr. plochy hospodárskych a priemyselných areálov.

Plochy veľmi málo stabilné sú plochy ornej pôdy nad 100ha bez proti eróznej vegetácie.

Plochy málo stabilné sú plochy záhrad a viníc. Plochy málo až stredne stabilné sú plochy nelesnej stromovej a krovitej vegetácie tvorené z náletového agátu bieleho a topoľa a plochy verejnej zelene v obci. Stredne stabilné sú aj plochy trvalých trávnych porastov podmáčaných na rašelinových pôdach. Najstabilnejšie sú plochy lesných porastov s drevinami 20 ročnými a viac (lesné porasty pri Malom Dunaji, Margitin háj). Najväčšiu plochu riešeného územia až 81% tvorí orná pôda. Z toho vyplýva, že takéto percento riešeného územia patrí medzi plochy veľmi málo stabilné.

6. Hodnotenie

Cieľom hodnotenia územia je ohraničenie environmentálne problémových areálov – plôch, ktoré premietajú stupeň stretov záujmov pozitívnych a negatívnych javov – limitov a môžu vytvárať hrozbu pre prvky MÚSES. Environmentálne problémy delíme na (strety prírodných zdrojov a ohrozujúcich javov):

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES
- problémy ohrozenia priestorovej stability územia
- problémy ohrozenia prírodných a kultúrno-historických zdrojov
- problémy ohrozenia životného prostredia.

Problémy ohrozenia prvkov ÚSES – dôsledok pôsobenia stresových faktorov na reálne aj potenciálne prvky ÚSES. Ich podrobnejší popis sa nachádza pri návrhoch jednotlivých prvkov MÚSES.

Problémy ohrozenia priestorovej stability územia – ohrozenie stability dôsledkom veľkých plôch poľnohospodárskej pôdy bez protierózných opatrení, bez plôch vegetácie a trvalých kultúr.

Problémy ohrozenia prírodných zdrojov

Za prírodné zdroje považujeme aj pôdu. Ľahké pôdy sú ohrozené veternou eróziou. Pôdy ohrozené veternou eróziou sú zakreslené v mape stresových faktorov.

Ohrozenie povrchových a podzemných vôd znečistením zo žúmp a z poľnohospodárskej činnosti. Obec nemá vybudovanú kanalizáciu. Celé riešené územie sa nachádza v CHVO Žitný ostrov.

Problémy ohrozenia životného prostredia

V hospodárskych dvoroch a priemyselných areáloch sa nachádzajú skládky odpadu, vytvárajú sa tu aj živelné skládky, skládky je potrebné likvidovať. V obci sa nachádza skládka komunálnych odpadov s osobitnými podmienkami, ktorú treba rekultivovať. Všetky skládky potenciálne ohrozujú zdroje pitnej vody, keďže celé riešené územie sa nachádza v CHVO Žitný ostrov.

7. Návrhy

7. 1. Návrhy ochrany prírody a krajiny

V riešenom území sa nachádzajú vyhlásené chránené územia podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002.:

- NPR Klátovské rameno – národná prírodná rezervácia, vyhlásená v roku 1993 na výmere 306,44ha (v riešenom území sa nachádza časť). Predmet ochrany: Geomorfologicky, biologicky a krajinársky mimoriadne cenný priestor so zachovalými spoločenstvami vodnej vegetácie a komplexmi typických lužných lesov. Výskyt vzácných a chránených druhov rastlín a živočíchov. Zóna ticha uprostred poľnohospodárskej krajiny Podunajskej nížiny. V k.ú. Vydrany platí 3., 4. a 5. stupeň ochrany. Súčasťou NPR je aj CHÚEV SKUEV 0075 Klátovské rameno.
- CHÚEV SKUEV 0082 Margitin háj – chránené územie európskeho významu, v riešenom území sa nachádza na p. č. 1288 a 1379, platí tu 2. stupeň ochrany. Výmera chráneného územia je 22,09ha, dôvod ochrany – lužné dubovo – brestovo – jaseňové lesy a výskyt chránených druhov (býčko a čík európsky).

Návrhy na ochranu:

- CHVÚ Veľkoblavovské rybníky – SKCHVU034 chránené vtáčie územie, nachádza sa na katastrálnom území Dolná Potôň a Veľké Blahovo na výmere 91,34ha. Nachádza sa mimo riešené územie, ale je súčasťou kostry ÚSES.
- CHA Veľkoblavovský rybník – chránený areál, súčasť CHVÚ. Nachádza sa mimo riešené územie.
- Vodný tok Malého Dunaja s príľahlými porastmi bude v 2. etape spracovania zaradený do zoznamu chránených území Natura 2000.

7. 2. Návrh prvkov MÚSES

Priemet RÚSES okresu Dunajská Streda do riešeného územia:

- **nBK7 Klátovské rameno** – biokoridor nadregionálneho významu, jedna časť prechádza v severnej časti riešeného územia a tvorí ho Malý Dunaj a druhá časť južnejšie tvoria ho Klátovské ramená. Mimo riešené územie (v k. ú. Horná Potôň) sa tieto dve časti spájajú. Je tvorený vodným tokom, plochami nelesnej drevinovej vegetácie, plochami trávnych porastov a lesnými porastmi. Súčasťou biokoridoru je aj NPR Klátovské rameno. Tok Malého Dunaja s príľahlou vegetáciou je navrhovaný v 2. etape za chránené územie (Natura 2000 – európska sieť chránených území). Na tomto území bude platiť 3. - 4. stupeň ochrany.

Stresové faktory: blízkosť ornej pôdy, znečistený vodný tok, blízkosť plôch rozširujúcej sa rekreácie.

Návrh: zachovať pôvodné druhové zloženie, v tvrdých luhoch (dub, jaseň, topoľ domáci, brest, hrab, lipa) v mäkkých luhoch (topoľ, osika, vrba). Zväčšiť plochy NDV. Lesné porasty hospodárske prekategorizovať na lesy osobitného určenia. Ornú pôdu, ktorá je súčasťou biokoridoru obrábať bez agrochemikálií. Doplniť plochy NDV a trvalých trávnych porastov hlavne v dotyku s ornou pôdou.

- **rBC25 Potôňská mokrad'** – biocentrum regionálneho významu, tvoria ho plochy trávnych porastov podmáčaných na rašelinových pôdach a niekoľko vodných kanálov. Súčasťou biocentra sú navrhované chránené územia PP Mokré pastviny – prírodná pamiatka a PP Sihoľské – prírodná pamiatka a CHA Veľkoblavovské rybníky. Nachádza sa mimo riešené územie, ale tvorí prvok kostry ÚSES.
- **rBK17 Klátovský kanál (starý)** – biokoridor regionálneho významu, prepája rBC25 s nBK7. Tvorí ho vodný tok s brehovými porastmi, lesné porasty a plochy TTP a NDV.

Stresové faktory: tok je regulovaný, prechádza cez veľké plochy ornej pôdy, brehové porasty sú sporadické.

Návrh: doplniť brehové porasty.

Návrh prvkov MÚSES

- **mBC1 Margitin háj** – biocentrum miestneho významu, tvoria ho lesné porasty pri toku Klátovského kanála. Lesné porasty sú lužné dubovo – brestovo – jaseňové lesy. Súčasťou biocentra je SKUEV 0082 Margitin háj - územie zaradené medzi chránené územia európskeho významu.

Stresové faktory: okolie tvorí orná pôda, lesné porasty sú hospodárske.

Návrh: lesy hospodárske prekategORIZOVAŤ NA LESY OSOBITNÉHO URČENIA.

- **mBK1 Klátovský kanál – nový** – biokoridor miestneho významu – tvoria ho plochy NDV, vodný kanál, prepája rBC Potôňsku mokraď s mBC1 Margitin háj.

Stresové faktory: prechod cez ornú pôdu, nedostatok brehových porastov, prechod cez komunikáciu.

Návrh: doplniť brehovú vegetáciu, vytvoriť menšie plochy NDV pri prechode cez ornú pôdu.

- **mBK2** - biokoridor miestneho významu, tvoria ho vodné kanále, lesné porasty tvoriace vetrolamy a pásy NDV, prepája nBK 7 s mBC1 a rBK17. Je posilnený niekoľkými plošnými interakčnými prvkami.

Stresové faktory: okolie tvorí orná pôda, nedostatok brehových porastov, líniová zeleň miestami chýba.

Návrh: rozšíriť pásy lesných porastov a NDV .

- Interakčné prvky plošné – posilňujú funkčnosť biokoridorov a biocentier. Sú tvorené plochami nelesnej drevinovej vegetácie, malými lesnými porastmi v ornej pôde (remízky), plochami TTP a plochami verejnej zelene v obci. Interakčné prvky plošné navrhujeme na ploche cintorína, na malých lesných porastoch, .
- Interakčné prvky líniové sú navrhované ako aleje pri komunikáciách a ako pásy izolačnej zelene okolo športových areálov, priemyselných areálov a hospodárskych dvorov. Plnia funkciu izolačnú ale aj estetickú.
- Líniová zeleň pôdochranná – navrhujeme ju hlavne na plochách ornej pôdy nad 100ha a na plochách ornej pôdy poškodenou veternou eróziou. Sú to pásy zelene tvorené 2 etážami, ktoré zabránia pôsobeniu erózie. Táto zeleň je kombinovaná s líniovými interakčnými prvkami, ktoré plnia tú istú funkciu ale nachádzajú sa ako sprievodná zeleň komunikácií a tokov.
- Plochy nelesnej drevinovej vegetácie NDV - je to zeleň na plochách navrhovaných na biocentra a biokoridory (v našom návrhu iba na plochách biokoridoru). Pri návrhu výsadby tejto zelene je potrebné drevinovú skladbu konzultovať s oddeleniami Štátnej ochrany prírody. Navrhovaná drevinová skladba by sa mala pridržovať drevinovej skladbe potenciálnej prirodzenej vegetácie daného územia.

Potenciálna prirodzená vegetácia a jej hlavné jednotky v riešenom území sú:

- *jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy,*
- *vŕbovo-topoľové lužné lesy,*
- *slatiniská,*
- *suchomilné dubové lesy, ponticko-panonske dubové lesy (v najjužnejšej časti k. ú. obce).*

Tieto lesné rastlinné spoločenstvá by sa v daných podmienkach v riešenom území vyvinuli ako stabilný autoregulačný systém bez zásahu človeka.

7.3. Návrhy ekostabilizačných opatrení

Problémom Podunajskej roviny a nášho riešeného územia je presychanie ľahších pôd, veterná erózia, v depresných polohách zamokrenie a ohrozenie kvality podzemných vôd intenzívnym používaním agrochemikálií. V týchto oblastiach odporúčame:

- výber vhodných plodín s ohľadom na náročnosť na vlahu a zrnitosť pôd
- budovanie vetrolamov a zabezpečenie dostatočného prevlhčenia pôd
- zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie, najmä pozdĺž vodných tokov, kanálov a ciest.

Zvýšenie ekologickej stability územia – navrhujeme na plochách priemyselných a skladových areálov, sú to veľké plochy bez zelene, navrhujeme vytvoriť plochy na ozelenenie a výsadbu izolačných pásov zelene okolo areálov.

Eliminácia stresových faktorov – navrhujeme na plochách hospodárskych dvorov so živočíšnou výrobou, ktoré sú strednými zdrojmi znečistenia ovzdušia. Navrhujeme vytvoriť pásy izolačnej zelene medzi hospodárskymi dvormi a obytnými zónami.

Rekultivácia skládky – plochu obecnej skládky navrhujeme zaviezť zeminou a následne obkolesiť vysokou zeleňou. Zabrániť vytváraniu živelných skládok v jej okolí.

Plochy s protieróznymi opatreniami – navrhujeme opatrenia na plochách ornej pôdy, ktoré sú už erodované alebo ohrozené eróziou. Na týchto plochách navrhujeme pestovať viacročné kultúry alebo trvalé kultúry a vytvoriť pásy zelene s protieróznymi účinkami.

Obrábanie pôdy bez agrochemikálií – navrhujeme pestovanie plodín bez agrochemikálií na plochách, ktoré sú súčasťou biocentier a biokoridorov a chránených území.

8. Záver

Vzhľadom na prax a použiteľnosť týchto dokumentov, sme vybrali iba časti, ktoré ovplyvnia ďalšie spracovanie územnoplánovacej dokumentácie. Návrhová mapa prvkov MÚSES nie je navrhovaním optimálneho rozdelenia územia, ale usmernením návrhov na zástavbu na plochy, ktoré nie sú určené pre vybudovanie prvkov kostry ekologickej stability územia.

B. GRAFICKÁ ČASŤ

Samostatná príloha:

- Súčasná krajinná štruktúra
- Návrh MÚSES.